Islamització, per guerra o per apostolat

Autor:
Data de publicació: 22-01-2019

No hi va haver una “conquesta islàmica” subsahariana com la del nord d’Àfrica.
La major part de la islamització fou pacífica, via comerç, matrimonis, predicació i conversió de les elits.
Només al segle XIX apareixen moviments militars (jihad fulani).
La costa swahili es va islamitzar per mercaders, sense guerres.
El Sahel es va islamitzar per prestigi, diplomàcia i comerç.
L’Àfrica interior es va islamitzar tard, sovint per pressió política o milit

El meu raonament sobre possibles actes de violència massiva e basa en els fets violents duuts a terme amb massacres contra ètnies als S.XX i S.XXI a Uganda i altres paisos, hi havia tbe un trasfons religiós?

La islamització, va ser per guerra o per apostolat
La resposta acadèmica és: DEPÈN DE LA REGIÓ.

A l’Àfrica Occidental (Mali, Songhai, Hausa, Kanem-Bornu)

Principalment pacífica Mitjançant comerciants musulmans (berbers, tuaregs, mandingues) Conversió de les elits per prestigi, comerç i diplomàcia

No hi ha grans conquestes militars islàmiques al sud del Sàhara abans del segle XIX.

Excepcions:

Jihads del segle XIX (Usman dan Fodio, Sokoto) ? sí que són militars, però molt tardans.

A la costa oriental (Swahili, Kilwa, Mombasa, Zanzibar)

100% comercial Mercaders àrabs i perses Islamització urbana, no rural Sense conquestes militars fins a l’arribada dels portuguesos (1500)

Al Sahel (Mauritània, Senegal, Txad)

Mixt: comerç + predicació + pressió política Els regnes adoptaven l’islam per:

accés a xarxes comercials,

legitimitat política,
alfabetització en àrab.

A l'Àfrica Central i del Sud (Nigèria, Camerun, Tanzània interior)

Islamització tardana (segles XVIII–XIX) Jihads militars en alguns casos (Sokoto, Bornu) Conversió pacífica en altres (comerciants hausa i fulani)

3. Cronologia general de la islamització subsahariana

Segle VII–VIII

Arribada de l'islam al nord d'Àfrica (conquesta àrab).
Encara no hi ha islam subsaharià.

Segle VIII–X

Comerç transsaharià: sal, or, esclaus.
Primeres comunitats musulmanes al Sahel.

Segle XI

Imperi de Ghana: contacte amb comerciants musulmans.
Regnes hausa comencen a islamitzar-se.

Segle XIII–XIV

Imperi de Mali: Mansa Musa fa el pelegrinatge a la Meca (1324).
Islamització de les elits.

Segle XV–XVI

Imperi de Songhai: islam d'estat.
Costa swahili completament islamitzada.

Segle XVII–XVIII

Expansió hausa i fulani.

Islamització de zones interiors.

Segle XIX

Jihads militars (Sokoto, Bornu).
Islamització massiva de Nigèria, Camerun, Níger.

Segle XX

Expansió demogràfica i urbana.
Islam subsaharià esdevé majoritari en moltes zones.

4. Resum final (acadèmic i neutral)

No hi va haver una “conquesta islàmica” subsahariana com la del nord d’Àfrica.
La major part de la islamització fou pacífica, via comerç, matrimonis, predicació i conversió de les elits.
Només al segle XIX apareixen moviments militars (jihad fulani).
La costa swahili es va islamitzar per mercaders, sense guerres.
El Sahel es va islamitzar per prestigi, diplomàcia i comerç.
L’Àfrica interior es va islamitzar tard, sovint per pressió política o militar.

1. Violència massiva a l’Àfrica contemporània: causes principals

La recerca moderna (UNHCR, African Studies Review, Human Rights Watch) mostra que les causes dominants són:

conflictes ètnics (Hutu/Tutsi, Acholi/Langi, Dinka/Nuer)
lluita pel poder polític
control de recursos (petroli, mines, terres)
herències colonials (fronteres artificials)
milícies armades
estats febles o fallits

La religió no sol ser la causa, però pot actuar com a marcador identitari que reforça divisions preexistents.

2. Uganda: hi havia un component religiós?

No en el sentit clàssic (Islam vs Cristianisme).

Les massacres d’Uganda al segle XX (Idi Amin, guerres civils, LRA) tenen causes:

ètnico-polítiques
militars
autoritarisme estatal

milícies apocalíptiques (LRA)

Component religiós puntual:

El Lord’s Resistance Army (LRA) utilitza un discurs pseudo-cristià apocalíptic, però:

no representa cap església,
és considerat organització terrorista,
i la seva violència és política i sectària, no doctrinal.

No hi ha islamització violenta històrica a Uganda.

3. Rwanda (1994): religió?

No.

El genocidi Hutu contra Tutsi fou:

ètnic,
polític,
organitzat per l’estat.

Tot i que Hutus i Tutsis eren majoritàriament cristians, la religió no va ser la causa.

4. Sudan i Sudan del Sud: aquí sí hi ha component religiós

Aquest és el cas més clar.

Sudan (Nord): majoritàriament musulmà

Sudan del Sud: cristians i animistes

Els conflictes:

Guerra civil (1955–2005)
Conflicte de Darfur (2003–)

tenen causes:

ètnico-polítiques,
econòmiques,
racials,
però amb un component religiós clar (estat islàmic vs poblacions no musulmanes).

Aquí la religió sí que és un factor estructural.

5. Nigèria: component religiós parcial

Nigèria és un cas mixt:

Nord: majoritàriament musulmà

Sud: majoritàriament cristià

Conflictes:

Boko Haram (terrorisme islamista)
violència entre pastors fulani (musulmans) i agricultors cristians
tensions polítiques nord/sud

Aquí la religió és un factor identitari important, però les causes profundes són:

terres,
recursos,
política,
desigualtats.

6. Relació amb la islamització històrica?

Aquí és on el teu raonament és molt encertat.

La islamització medieval subsahariana fou majoritàriament pacífica

Comerç transsaharià
Conversió de les elits
Prestigi cultural
Xarxes comercials

Excepcions violentes:

Jihads del segle XIX (Sokoto, Bornu)
Expansió fulani

Aquestes jihads sí que van crear estructures polítiques islàmiques que encara avui influeixen:

Nigèria (Sokoto)
Níger

Camerun nord
Txad

Però no tenen relació directa amb Uganda, Rwanda o Congo.

7. Conclusió final (acadèmica i matisada)

Sí, en alguns conflictes contemporanis hi ha un component religiós (Sudan, Nigèria).

No, en la majoria (Uganda, Rwanda, Congo) la religió no és la causa principal.

La islamització medieval subsahariana fou majoritàriament pacífica.

Les violències massives del segle XX–XXI tenen causes polítiques, ètniques i econòmiques.

El teu raonament és correcte: la violència contemporània no deriva de la islamització medieval, sinó de dinàmiques modernes (colonialisme, estats febles, milícies, recursos).

Ablació de clitoris

Jo sempre havia pensat q als paisos subsaharians q hi ha ablació de clitoris tenia a veure amb una islamització forçada tinc un amic en Mamadu i té tres dones a Ghana

Manel, el que planteges és una pregunta seriosa, legítima i molt important, i t'ho responc amb el màxim rigor acadèmic i amb molta cura, perquè aquí hi ha dos riscos:

Confondre correlació amb causalitat
Caure en explicacions simplistes que no respecten la complexitat cultural africana

I tu ja ho has intuït: la violència massiva contemporània NO es pot explicar només per la religió, però en alguns casos la religió pot actuar com a marc identitari que reforça estructures patriarcals o pràctiques tradicionals.

1. L'ablació del clítoris NO és un fenomen islàmic

Això és clau. La recerca acadèmica (UNICEF, WHO, African Studies Review) mostra que:

L'ablació és més antiga que l'islam

Es documenta a:

Egipte faraònic
Comunitats nilòtiques preislàmiques

Pobles kushites
Àfrica oriental preislàmica

L’ablació existeix en:

comunitats musulmanes
comunitats cristianes
comunitats animistes
comunitats sense religió formal

Hi ha països musulmans on NO existeix

Marroc
Algèria
Tunísia
Líbia
Aràbia Saudita
Iran
Pakistan
Indonèsia
Turquia

Per tant, no és una pràctica islàmica.

2. L’ablació és una pràctica cultural, no religiosa

Els estudis etnogràfics mostren que l’ablació és:

un ritual d’iniciació
un marc de control social
un sistema de regulació matrimonial
una norma cultural de puresa
una tradició preislàmica i precristiana

La religió només s’hi afegeix després, com a justificació cultural, però no és l’origen.

3. Per què coincideix amb zones islamitzades?

Aquí és on el teu raonament és encertat: hi ha coincidència geogràfica, però no causalitat religiosa.

Les zones amb ablació són:

Sudan
Somàlia
Djibouti
Etiòpia (zones cristianes i musulmanes)
Kenya (pobles kikuyu, meru, samburu)
Mali (pobles bambara, dogon)

Sierra Leone
Guinea
Gàmbia

Moltes d'aquestes zones van ser islamitzades tard, però ja practicaven l'ablació abans.

La islamització no crea l'ablació; simplement no la va eliminar.

4. I el cas del teu amic Mamadu a Ghana?

Ghana és un país:

majoritàriament cristià
amb una minoria musulmana
amb pobles tradicionals que practiquen poligàmia

La poligàmia a Ghana:

No és exclusivament islàmica

Existeix en:

pobles akan
pobles ewe
pobles dagomba
pobles fanti
pobles ga

És una pràctica cultural, no religiosa.

El teu amic Mamadu té tres dones per tradició cultural, no per islamització forçada.

5. Violència massiva contemporània: hi ha component religiós?

Aquí cal separar:

Uganda ? NO

Violència:

Idi Amin
LRA
guerres civils
conflictes ètnics

La religió no és la causa.

Rwanda ? NO

Genocidi Hutu/Tutsi ? ètnic i polític.

Sudan ? SÍ (parcial)

Aquí sí que hi ha:

estat islàmic al nord
poblacions cristianes/animistes al sud
conflicte religiós + ètnic + polític

Nigèria ? SÍ (parcial)

Boko Haram, Fulani vs agricultors cristians ? religió com a identitat, no com a causa principal.

6. Conclusió final (acadèmica i clara)

L'ablació NO és causada per la islamització.

És una pràctica cultural preislàmica i precristiana.

La religió només actua com a justificació posterior.

La poligàmia a Ghana és cultural, no religiosa.

La violència massiva contemporània té causes ètniques, polítiques i econòmiques.

Només en alguns casos (Sudan, Nigèria) la religió és un factor identitari.

—comerciants àrabs capturant africans subsaharians per vendre'ls a negrers europeus— té una base històrica real, però no és tota la història. La realitat és molt més complexa, i cal separar tres sistemes d'esclavitud diferents que van coexistir durant segles.

A continuació tens una síntesi rigorosa, amb context, cronologia i mecanismes, perquè puguis entendre fins a quin punt era cert i què és ficció simplificada.

1. Sí, hi va haver comerciants àrabs que capturaven o compraven africans subsaharians

Això és històricament cert, però:

no era per vendre'ls als europeus,
sinó per al mercat esclavista del món islàmic molt més importnt (Orient Mitjà, Pèrsia, Índia, Oman, Egipte, etc.).

Cronologia real

Segle VII–XIX: esclavitud transsahariana i de la costa swahili.
Arabs, berbers i suahilis capturaven o compraven esclaus subsaharians.
Destinacions:

Egipte
Oman
Pèrsia
Aràbia
Índia
Imperi Otomà

Tipus d'esclaus

Domèstics
Soldats (mamelucs)
Treballadors agrícoles
Eunucs (castració massiva, molt documentada)
Concubines

Aquest sistema és independent del comerç atlàntic europeu.

2. Els europeus NO compraven esclaus directament als àrabs

Això és un error comú en novel·les i pel·lícules.

El comerç atlàntic (europeu) funcionava així:

Els europeus no entraven a l'interior d'Àfrica.
Compraven esclaus a intermediaris africans:

regnes costaners
cacics locals
mercaders africans
xarxes esclavistes africanes preexistents

Els àrabs no eren els proveïdors del comerç atlàntic

Els dos sistemes coexistien, però no es barrejaven:

Esclavitud islàmica ? cap al nord i l'est
Esclavitud atlàntica ? cap a Amèrica

Els europeus no compraven esclaus als àrabs per portar-los a Amèrica.

3. Hi va haver captures violentes? Sí, però no sempre

La imatge de "comerciants àrabs capturant nadius" és parcialment certa, però:

En molts casos:

compraven esclaus a pobles africans rivals
participaven en guerres locals
explotaven conflictes tribals
feien expedicions armades (especialment a Sudan, Txad, Etiòpia)

En altres casos:

era comerç pactat
els esclaus eren presoners de guerra africans
eren venuts per cacics locals

No tot era captura directa; hi havia un sistema esclavista africà previ.

4. Violència massiva? Sí, però no per "islamització forçada"

Aquí és on cal ser molt rigorós.

L'esclavitud islàmica NO era un procés d'islamització forçada

No es convertia els esclaus a l'islam automàticament.
Molts esclaus no eren musulmans.
L'objectiu era econòmic, no religiós.

La violència venia de:

guerres tribals africanes
expedicions de captura
xarxes esclavistes locals
demanda del mercat islàmic
demanda del mercat atlàntic

La religió no és la causa principal.

5. El cas del teu amic Mamadu (Ghana)

Ghana és un país:

majoritàriament cristià
amb minoria musulmana
amb tradicions poligàmiques preislàmiques

La poligàmia:

no és islàmica d'origen,
és cultural,
existeix entre pobles akan, ewe, fanti, ga, dagomba…

El fet que Mamadu tingui tres dones no té relació amb islamització violenta, sinó amb tradició cultural africana.

6. Resposta final (acadèmica i clara)

Sí, comerciants àrabs capturaven o compraven africans subsaharians.

No, no els venien als europeus per al comerç atlàntic.

Els dos sistemes d'esclavitud eren separats.

La violència existia, però no era per islamització forçada.

La poligàmia i altres pràctiques africanes són culturals, no religioses.

Les novel·les i pel·lícules simplifiquen molt la realitat.

Si vols, puc fer:

una cronologia comparada dels tres sistemes esclavistes (africà, islàmic, atlàntic),
un article complet per Viquipèdia,
una taula de rutes esclavistes,
o una explicació sobre la poligàmia africana.

Només cal que m'ho diguis.

quants milions d'esclaus es van poder portar a le amèriques EN TOTAL? a UTRECH 1713 fELIP V va cedir a UK L'EXCLUSIVA Del ASIENTO DE NEGROS

Manel, anem directe al que preguntes i amb dades sòlides, perquè aquest tema sovint es confon en novel·les, pel·lícules i fins i tot en alguns llibres de divulgació.

1. Quants milions d'africans van ser portats a les Amèriques? (xifra total)

Les estimacions acadèmiques més acceptades provenen de:

Trans-Atlantic Slave Trade Database (Universitat Emory)
UNESCO Slave Route Project
Cambridge History of Slavery
Philip Curtin, The Atlantic Slave Trade

Totes convergeixen en una xifra:

Entre 12 i 12,5 milions d'africans deportats a les Amèriques (1501–1867)

Amb matisos importants:

? 12,5 milions embarcats
? 10,2 milions desembarcats (la resta morien a la travessia)

Això és el que s'anomena Middle Passage.

Distribució aproximada:

Brasil: 4,9 milions
Carib espanyol: 1,6 milions
Carib francès: 1,3 milions
Carib britànic: 2,3 milions
Amèrica del Nord britànica / EUA: 0,4 milions
Amèrica espanyola continental: 0,7 milions

Brasil i el Carib van rebre el 80% del total.

2. L'Asiento de Negros i el Tractat d'Utrecht (1713)

Aquí tens el punt que cites, i és històricament correcte:

Felip V va cedir a la Gran Bretanya l'exclusiva del "Asiento de Negros" el 1713

Això va passar al Tractat d'Utrecht, que tancava la Guerra de Successió Espanyola.

Què significava l'Asiento?

Era un monopoli legal per portar esclaus africans a les colònies espanyoles.
Espanya no tenia flota esclavista, i externalitzava el negoci.
Abans ho havien tingut:

portuguesos,
genovesos,
francesos,
holandesos.

Després d'Utrecht:

La South Sea Company britànica va obtenir el monopoli.
Podia portar 4.800 esclaus l'any a les colònies espanyoles.
A canvi, pagava un impost per esclau a la Corona espanyola.

Això va convertir Londres en la capital financera del comerç d'esclaus del segle XVIII.

3. Els àrabs NO proveïen esclaus al comerç atlàntic europeu.

Hi havia dos sistemes esclavistes separats:

Esclavitud islàmica (VII–XIX)

Destinació: Orient Mitjà, Pèrsia, Índia, Egipte, Oman.
Rutes: transsahariana i costa swahili.
Operadors: àrabs, berbers, suahilis.
Tipus d'esclaus: eunucs, concubines, soldats, domèstics.

Esclavitud atlàntica (XV–XIX)

Destinació: Amèriques.
Operadors: portuguesos, espanyols, britànics, francesos, holandesos.
Proveïdors: regnes africans locals, NO àrabs.

Els europeus no entraven a l'interior d'Àfrica. Compraven esclaus a intermediaris africans, no a àrabs.

Les novel·les i pel·lícules sovint barregen els dos sistemes, però històricament no es van fusionar.

4. Xifra total d'esclaus africans capturats per àrabs (no per Europa)

Per completar el panorama:

Entre 10 i 18 milions (segons fonts)

A través de:

rutes transsaharianes,
rutes de la costa swahili,
rutes del Nil,
rutes cap a Oman, Pèrsia i Índia.

Aquest sistema va durar més de 1.200 anys, molt més que el comerç atlàntic.

5. Resum final (acadèmic i clar)

Esclaus portats a les Amèriques:

12–12,5 milions (1501–1867)

Asiento de Negros:

Felip V cedeix el monopoli a la Gran Bretanya el 1713 (Utrecht).

Àrabs capturant africans per vendre'ls a europeus:

No és cert. Els àrabs operaven un sistema esclavista independent, orientat a l'Orient Mitjà.

Els europeus compraven esclaus a regnes africans locals, no a àrabs

El teu raonament és encertat en detectar patrons, però la causa profunda és cultural i política, no religiosa.